

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2023

Nr 92

LANDSKAPSLAG

om ändring av lagtingsordningen för Åland

Föredragen för Republikens President¹ den 29 september 2023

Utfärdad i Mariehamn den 5 oktober 2023

I enlighet med lagtingets beslut², tillkommet i den ordning 64 § lagtingsordningen anger, **upphävs** 5 § 3 mom. lagtingsordningen (2011:97) för Åland,

ändras rubriken till 5 § och 5 § 2 mom., 6 § 1 mom., rubriken till 8 § och 8 § 3 mom., 9 §, rubriken till 16 § rubriken och 16 § 1 och 3 mom., 17 §, 18 § 1 mom., 20 § 1 och 2 mom., 21 § 1 och 3 mom., 21a §, 23 § 1 mom., 28 § 3 mom., 32 §, 42 §, rubriken till 45 §, 52 §, 53 § 1 mom. och 59 § lagtingsordningen, av dessa lagrum 18 § 1 mom., 20 § 1 och 2 mom., 21 § 1 och 3 mom., 21a § och 52 §, sådana de lyder i lagtingsordningen 2015/66, samt

fogas till lagen en ny 12a §, till 28 § ett nytt 7 mom. varvid gällande 7–10 mom. blir 8–11 mom., av dessa lagrum 28 § sådan den lyder i lagtingsordningen 2013/24 och 2015/66, som följer:

5 §

Lagtingets sammansättning och mandatperiod

Lagtingets mandatperiod inleds då lagtingsåret öppnas efter att lagtingsval har förrättats. Det avgående lagtinget beslutar om tidpunkten för öppningen av lagtingsåret. Öppningen av lagtingsåret ska hållas utan dröjsmål så snart valresultatet har fastställts. Mandatperioden fortgår tills nästa lagtingsval har förrättats och det tidigare lagtingets lagtingsår har avslutats.

6 §

Lagtingsval

Alla röstberättigade har lika rösträtt i val till lagtinget där lagtingsledamöterna väljs genom direkta, proportionella och hemliga val som förrättas vart fjärde år (ordinarie val).

8 §

Upplösning av lagtinget och nyval

Om lagtinget har upplösts ska nyval förrättas. Vid nyval väljs ledamöterna för återstoden av mandatperioden. Om nyvalet förrättas samma år som ett ordinarie lagtingsval skulle ha förrättats, räknas mandatperioden från nyvalet fram till följande ordinarie lagtingsval.

9 §

Lagtingsledamöternas ersättningar

För ledamotskapet i lagtinget utgår ett arvode samt övriga ersättningar i enlighet med vad som bestäms i arbetsordningen eller i en landskapslag. I arbetsordningen eller landskapslagen kan också bestämmas att ersättning i särskilda fall ska utgå till tidigare ledamöter under en begränsad period.

Om pension för ledamöterna bestäms i en landskapslag.

¹) Lagens 10 § 3 mom. förordnades att förfalla.

²) TMK nr 3/2022-2023

LKU bet. nr 11/2022-2023

12a §

Tillämpligheten av vissa riksbestämmelser

Följande lagar ska med i denna lag angivna undantag tillämpas på lagtingets ledamöter på motsvarande sätt som de tillämpas på riksdagens ledamöter:

- 1) lagen om olycksfall i arbetet och om yrkes-sjukdomar (FFS 459/2015),
- 2) inkomstskattelagen (FFS 1535/1992),
- 3) strafflagen (FFS 39/1889).

Ändringar av de lagar som anges i 1 mom. ska gälla från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

Hänvisningar i de lagar som anges i 1 mom. till riksmyndigheter ska inom lagtingets lagstiftningsbehörighet avse motsvarande åländska myndigheter.

Hänvisningar i de lagar som anges i 1 mom. till författningar ska på Åland avse motsvarande åländska författningar.

Närmare bestämmelser kan tas in i lagtingets arbetsordning.

16 §

Lagtingsåret

Lagtinget sammankommer årligen till ett nytt lagtingsår vid den tidpunkt som lagtinget beslutar. Republikens president, eller på hans eller hennes vägnar landshövdingen, förklarar lagtinget öppnat.

Det sista lagtingsåret under mandatperioden fortgår till dess republikens president eller på hans eller hennes vägnar landshövdingen, förklarat lagtingsåret avslutat.

17 §

Lagtingets talmän

Lagtinget väljer skilt för sig och inom sig för varje lagtingsår en talman och två vicesalmän. Val av talman och vicesalmän förrättas med slutna sedlar. I lagtingets arbetsordning finns närmare bestämmelser om val av talmännen.

18 §

Talmanskonferensen

Talmanskonferensen består av talmannen, vicesalmännen och utskottsordförandena för de permanenta utskotten. De lagtingsgrupper som inte annars skulle vara representerade i talmanskonferensen har rätt att utse varsin ledamot, jämte ersättare, som med yttranderecht kan delta i talmanskonferensens möten. Ett utskotts viceordförande är ersättare för utskottets ordförande.

20 §

Självstyrelsepolitiska nämnden

Lagtinget tillsätter för varje mandatperiod en självstyrelsepolitisk nämnd för behandling av frågor rörande Ålands författningsenliga ställning och externa relationer samt ärenden som gäller Europeiska unionen enligt vad som närmare bestäms i 9 kap.

Självstyrelsepolitiska nämnden består av talmannen, vicesalmännen samt minst två och högst sju ledamöter. Lagtinget väljer inom sig därtill ett nödvändigt antal ersättare.

21 §

Lagtingets utskott

Lagtinget tillsätter för varje mandatperiod följande permanenta utskott:

- 1) lag- och kulturutskottet,
- 2) finans- och näringsutskottet och
- 3) social- och miljöutskottet.

Lagtinget kan dessutom tillsätta ytterligare utskott antingen för återstoden av en mandatperiod eller för att bereda särskilda ärenden.

21a §

Kanslikommissionen

Lagtinget tillsätter för varje mandatperiod en kanslikommission. Kanslikommissionens sammansättning och uppgifter fastställs i lagtingets arbetsordning.

23 §

Val av lagtingets organ

Utskotten och övriga organ i lagtinget tillsätts under mandatperiodens första lagtingsår för hela mandatperioden, om inte något annat bestäms i lagtingets arbetsordning. På förslag av talmanskonferensen kan lagtinget besluta att nyval av samtliga medlemmar av ett utskott eller ett annat organ ska förrättas.

28 §

Hur ärenden tas upp till behandling i lagtinget

Landskapsregeringen överlämnar ärenden till lagtinget i form av

- 1) ett lagförslag eller ett kompletterande lagförslag,
- 2) ett budgetförslag,
- 3) ett meddelande,

- 4) en berättelse,
 5) en redogörelse,
 6) en årsredovisning i enlighet med 25 § i landskapslagen (1971:42) om Ålands landskapsregering eller
 7) ett förslag som överlämnas till lagtinget i enlighet med annan lagstiftning.

 Lag- och kulturutskottet lämnar ett meddelande till lagtinget över sin granskning av lagligheten i landskapsregeringens handläggning av ärenden eller finans- och näringsutskottet lämnar ett meddelande till lagtinget över sin övervakning av landskapets finanser och hur budgeten iakttas.
 -----

32 §
Utskottens behandlingstväng

Utskotten ska avge betänkanden i de ärenden som har remitterats till dem och som inte har återkallats. Något betänkande behöver dock inte avges i ett ärende om ärendet inte hinner behandlas före utgången av mandatperioden.

42 §
Fortsatt behandling av ärenden

Har behandlingen av ett ärende inte slutförts under ett lagtingsår fortsätter den under följande lagtingsår om inte lagtingsval har förrättats däremellan.

45 §
Lantrådets upplysning

-----

52 §
Tilläggsbudget och kompletterande budgetförslag

Om det finns behov av att ändra Ålands budget ska landskapsregeringen överlämna ett förslag till tilläggsbudget till lagtinget. Landskapsregeringen kan även överlämna ett kompletterande budgetförslag.

53 §
Budgetens innehåll

I Ålands budget ingår de årliga inkomsterna och anslag för de årliga utgifterna. Vidare anges ändamålen för anslagen och övriga budgetmotiveringar. Bestämmelser om att budgeten får innehålla inkomstposter eller anslag som motsvarar skillnaden mellan inkomster och utgifter som står i direkt samband med varandra, kan intas i en landskapslag.
 -----

59 §
Lagtingets deltagande i beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen

Landskapsregeringen ska utan dröjsmål informera lagtinget om sin syn på förslag till rättsakter, fördrag eller andra ärenden som bereds inom Europeiska unionens institutioner då förslaget är av intresse för Åland. Landskapsregeringen ska sedan den fått kännedom om ett sådant förslag utan dröjsmål sända förslaget till lagtinget genom en skrivelse så att lagtinget kan ta ställning till det. Förslaget behandlas i självstyrelsepolitiska nämnden eller i ett utskott i enlighet med vad som sägs i lagtingets arbetsordning.

Talmanskonferensen kan besluta att ett sådant ärende också ska tas upp till debatt i plenum, varvid lagtinget dock inte fattar beslut i saken.

Landskapsregeringen ska ge självstyrelsepolitiska nämnden eller det utskott som behandlar ärendet information om ärendets behandling i statsrådet samt i mån av möjlighet om behandlingen i Europeiska unionen. Självstyrelsepolitiska nämnden eller utskottet kan höra Finlands regeringsrepresentanter i dessa ärenden.

Självstyrelsepolitiska nämnden eller ett utskott kan ge landskapsregeringen ett yttrande med anledning av en utredning eller information som avses i denna paragraf.

 Denna lag träder i kraft den 1 november 2023.

Mariehamn den 5 oktober 2023

VERONICA THÖRNROOS
lantråd

Harry Jansson
föredragande minister